

Dokument 9 S

(2010–2011)

Årsrapport til Stortinget fra Stortingets delegasjon til Organisasjonen for sikkerhet og samarbeid i Europas (OSSEs) parlamentariske forsamling

Årsrapport fra Stortingets delegasjon til Organisasjonen for sikkerhet og samarbeid i Europas (OSSEs) parlamentariske forsamling for 2010

Til Stortinget

Innledning

Stortingets delegasjon til Organisasjonen for sikkerhet og samarbeid i Europas (OSSEs) parlamentariske forsamling for valgperioden 2009–2013 består av følgende representanter:

Medlemmer

Snorre Serigstad Valen (SV), leder
Morten Høglund (FrP), nestleder
Sigvald Oppebøen Hansen (A)
Susanne Bratli (A)
Åse Michaelsen (FrP)
Trond Helleland (H)

Personlige varamedlemmer

Erling Sande (Sp)
Bård Hoksrud (FrP)
Kari Henriksen (A)
Thomas Breen (A)
Geir Jørgen Bekkevold (KrF)
Peter Skovholt Gitmark (H)

Generelt

OSSEs parlamentariske forsamling ble opprettet i 1991 og har en rådgivende funksjon i forhold til OSSEs ministerråd. Forsamlingens formål er å bidra til interparlamentarisk dialog og samarbeid, fremme utviklingen av demokratiske institusjoner, bidra til konfliktforebygging og konfliktløsning, drøfte politiske tema av betydning for organisasjonen og etterse gjennomføringen av OSSEs vedtak. Den omfatter ca. 320 medlemmer fra 55 parlamenter. I tillegg har 5 land i Nord-Afrika og Midtøsten status som middelhavspartnere.

Forsamlingen gir parlamentarikere en arena for menings- og erfaringsutveksling når det gjelder sikkerhetsspørsmål, og den gir OSSE økt demokratisk

legitimitet. Den spiller videre en sentral rolle i forbindelse med valgobservasjoner, hvor den samarbeider med OSSEs kontor for demokratiske institusjoner og menneskerettigheter (ODIHR). Forsamlingens historiske grunnlag om parlamentarisk dialog på tvers av skillelinjer fremstår som meget aktuelt i dagens Europa. Det er derfor viktig at norske parlamentarikere deltar i dette samarbeidet.

Det er etablert tre faste komiteer: for politiske og sikkerhetsmessige spørsmål, for økonomi, vitenskap, teknologi og miljøvern, og for demokrati, menneskerettigheter og humanitære saker.

OSSE PAs viktigste møter er hovedsesjonene som finner sted hver sommer. I 2010 fant denne sted i Oslo i perioden 6.–10. juli med Stortinget som vert-

skap. I tillegg arrangeres det et vintermøte i Wien, et høstmøte og annethvert år en økonomisk konferanse. Forsamlingen har etablert ad hoc-komiteer som tar opp ulike situasjoner i OSSE-regionen. En slik komité er blant annet etablert for Hviterussland, hvor et av formålene er å fremme dialog mellom landets regjering og opposisjonen.

Hovedspørsmål

Under vintermøtet i Wien 18.–19. februar ble parlamentarikerne orientert av lederne for sentrale OSSE-institusjoner om status og utfordringer på sine områder. OSSE-formannskapslandet i 2010, Kasakhstan, redegjorde for sine prioriteringer. Møtet ga som sedvanlig også god mulighet for kontakt med den norske delegasjonen til OSSE. Årets spesialdebatt var viet situasjonen i Afghanistan, og mange delegater holdt innlegg. Delegasjonsleder Snorre Valen fremholdt at folkeopinionen i mange OSSE-land viste økende skepsis til krigsoperasjonene ledet av vestlige land, og at politikerne må ta hensyn til dette. Han understreket at det kun er en politisk løsning, ikke en militær, som kan gjøre slutt på konflikten. Han informerte om at satsing på kvinner vil utgjøre en viktig del av Norges innsats i landet i tiden framover. Kasakhstans utenriksminister Saudabayev sa i sitt innlegg at Afghanistan vil stå sentralt på toppmøtet man håpet å arrangere senere samme år. Når det gjaldt utviklingen i eget land, sa han at moderniseringsprosessen vil fortsette, og at fred og harmonisk sameksistens mellom dets ulike folk forblir en overordnet prioritet.

Den 19. hovedsesjonen fant sted i Oslo 6.–10. juli med Stortinget som vertskap. Hovedtemaet var «rettsstaten: bekjempelse av internasjonal kriminalitet og korrupsjon». Stortingspresidenten holdt innlegg under åpningsmøtet hvor han understreket relevansen av årets hovedtema siden det representerer utfordringer alle OSSE-land er berørt av. Han uttrykte også håp om at krisen i Kirgisistan fant en fredelig løsning og han tok til orde for parlamentarisk støtte til kreftene som arbeidet for en fredelig og demokratisk utvikling i landet. Også utenriksministeren deltok med innlegg under åpningen. I dette understreket han at OSSE, med sin brede og mangfoldige medlemsmasse, har særlige forutsetninger for konfliktforebyggende innsats. Sesjonens sluttdokument, «The Oslo Declaration», inneholdt resolusjoner med anbefalinger til OSSE og organisasjonens medlemsland. Resolusjonene fra de tre hovedkomiteene tok til orde for en ny giv i kampen mot internasjonal kriminalitet og korrupsjon og styrking av eksisterende tiltak.

Det ble også vedtatt 33 tilleggsresolusjoner om en rekke temaer, bl.a. situasjonen i Kirgisistan. I denne ble det gitt støtte til opprettelsen av en internasjonal

undersøkelseskomisjon som skulle se på årsakene til voldsbruken man hadde vært vitne til i den sørlige delen av landet. Morten Høglund, nestleder i den norske delegasjonen, hadde i forkant av konferansen foreslått en tilleggsresolusjon om Arktis, som pekte på muligheter og utfordringer sett i lys av ismelting og klimaendringer. Hele den norske delegasjonen stilte seg bak initiativet. Teksten viste også til forsamlingens resolusjon av 2009 med brodd mot EUs importforbud mot selprodukter. Resolusjonen ble vedtatt med stort flertall og med bare små endringer.

Hovedsesjonen omfattet også et eget seminar om temaet «integrasjon av multietniske samfunn: et svar på sikkerhetsutfordringer». OSSEs høykommisær for nasjonale minoriteter, Knut Vollebæk, sto i spissen for dette. I sin tale pekte han på viktigheten av at integrasjon skjer med respekt for mangfold, og at minoriteter ikke må bygge opp parallelle samfunn som alternativ til staten. Han fremholdt den viktige rollen til utdanning og utdanningsystemer i å forebygge etniske konflikter. Antall spørsmål fra parlamentarikerne i salen vitnet om stor interesse for tematikken.

Et annet arrangement som tiltrakk et høyt antall deltakere, var den tradisjonelle lunsjen om likestillings spørsmål. Stortingets 3. visepresident Marit Nybakk var hovedtaler og redegjorde for norske erfaringer, herunder kvotering i bedriftsstyrer, og viktigheten av sikkerhetsrådsresolusjon 1325 om kvinner, fred og sikkerhet. På sesjonens siste dag ble Petros Efthymiou fra Hellas valgt til ny president for forsamlingen.

Høstsesjonen fant sted i Palermo 8.–11. oktober og rettet søkelyset mot bekjempelse av internasjonal kriminalitet og korrupsjon. En egen bolk var viet menneskehandel, og Åse Michaelsen holdt innlegg hvor hun etterlyste bedre koordinering og samarbeid mellom landenes politi- og justismyndigheter. Snorre Serigstad Valen omtalte det norske forbudet mot kjøp av seksuelle tjenester og mente det var noe andre land kunne høste nyttige erfaringer av. Han understreket at menneskehandel vil finne sted så lenge man betrakter mennesker som handelsvare.

Delegasjonen deltok på et stort antall valgobservasjonsoppdrag, spesielt i andre halvår. Det ble sendt observatører til valg i følgende land: Tadsjikistan, Bosnia-Hercegovina, Kirgisistan, USA, Moldova, Aserbajdsjan og Hviterussland. Under parlamentsvalget i Kirgisistan var det Morten Høglund som ledet OSSEs korttidsobservatører.

1.–2. desember ble det i Astana avholdt toppmøte i OSSE, det første på 11 år. De nasjonale parlamentarikerdelegasjonene deltok ikke, men OSSE PAs president var invitert til å holde innlegg. Selv om toppmøtet ikke resulterte i et konkret handlingsprogram, har det gitt enkelte positive impulser til arbeidet i

OSSE som parlamentarikerforsamlingen også vil merke.

Delegasjonens arbeid i 2011

OSSE PAs deltakelse i valgobservasjonsoppdrag er et konkret og viktig bidrag til OSSEs målsettinger om demokratiutvikling og støtte til menneskerettigheter. Innsatsen til observatørene som sendes ut fra

de nasjonale delegasjonene, blir høyt verdsatt. Delegasjonen finner det derfor naturlig å fremheve valgobservasjon som et satsingsområde. I februar 2011 avholdes et kurs i valgobservasjon for OSSE PA-delegasjonen og medlemmer fra andre delegasjoner som sender valgobservatører, i regi av Senter for menneskerettigheter/NORDEM ved Universitetet i Oslo.

Oslo, den 31. mars 2011

Snorre Serigstad Valen

delegasjonsleder

